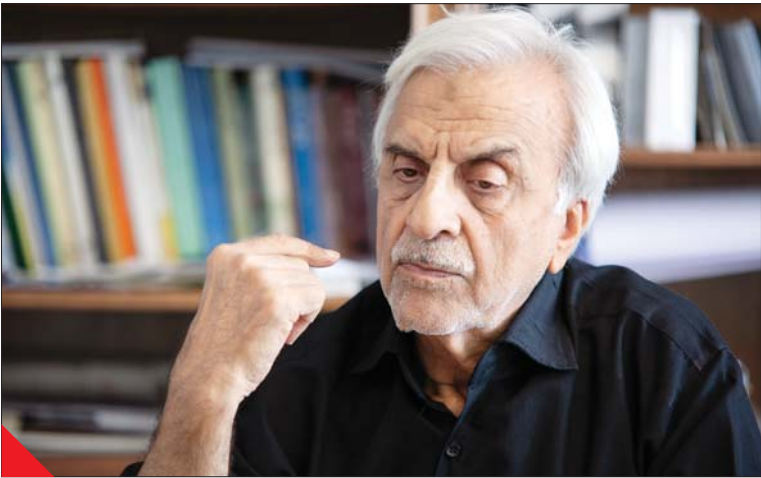

گفت‌و‌گو با مصطفی هاشمی طباطبائی

نامزدهای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ چگونه می‌اندیشند؟

مصطفی هاشمی طباطبائی، رئیس‌جمهور سابق ایران

اشاره کنم وابسته به یک سلسله اقدامات است. مهم‌ترین مسئله را می‌توان پدیده «عدم قطعیت» یا «عدم اطمینان» در جامعه دانست. به‌صورت موجز مفهوم این اصطلاح آن است که مردم به نتیجه کاری که می‌کنند و تداوم آن و آینده خود و خانواده و نسل خود اطمینان نداشته باشند.

البته اگر به‌صورت فلسفی بخواهیم به عدم قطعیت

بپردازیم، باید اذعان کنیم که اصول کار دنیا به جز مرگ بر عدم قطعیت استوار است و تقریباً موضوعات هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند به معنی نهایی قطعیت داشته باشد اما احساس عدم قطعیت در برخی جوامع کمتر و در برخی جوامع بیشتر است به‌طور مثال می‌توانیم بگوییم در کشورهای اروپایی غربی و اسکانندناواری احساس عدم قطعیت کمتر است اما در جوامعی مثال ما این احساس عدم قطعیت بیشتر است. البته باید خاطرنشان کنم که در یک شخص یا کشور انقلابی هرگز قطعیت مطرح نیست زیرا این قطعیت موقعی احساس می‌شود که حرکت به نهاد تبدیل شود و به قول فرنگی‌ها موومان به استیسیون تبدیل شود. پس رئیس‌جمهور در کشوری که انقلاب اسلامی در آن جریان دارد، نمی‌تواند احساس قطعیت ایجاد کند مگر آنکه به ثبات فکر کند و البته نه تنها رئیس‌جمهور که همه ارکان حکومتی، البته این را بگویم که ما در کشور تضادها زندگی می‌کنیم. با وجود سیاست‌ها و شعارهای انقلابی، جابه‌جا نمادهای غیرانقلابی یا ضدانقلابی دیده می‌شود و مقامات برای جلوگیری از رشد این نمادها تلاشی ندارند. همین نمادها هستند که احساس عدم

شوق: مصطفی هاشمی‌طبایا از سیاست‌مدارانی است که تجربه حضور در چهار دولت شهید باهنر، میرحسین موسوی، مرحوم هاشمی‌رفسنجانی و سیدمحمد خاتمی را داشته و چندین سال رئیس کمیته ملی المپیک بوده است. او با همین تجربه‌ها، یک بار در سال ۸۰ و بار دیگر در سال ۹۶ نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری شد و رقابت را به خاتمی و روحانی باخت. او در این گفت‌وگو به مسائل پیرامون انتخابات ریاست‌جمهوری پیش‌رو پرداخته است.

ک در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ نظر به اینکه جناب‌عالی تاکسون در دو دوره انتخابات ریاست‌جمهوری شرکت کرده‌اید و با توجه به سوابق اجرایی در زمینه‌های مختلف، نظرات قابل توجهی در مصاحبه‌ها و مناظره‌های ریاست‌جمهوری ابراز کرده‌اید. می‌خواستم این پرسش را مطرح کنم که مهم‌ترین مسئله‌ای که رئیس‌جمهور منتخب سال ۱۴۰۰ با آن روبه‌روست، از نظر شما کدام است.

رئیس‌جمهور طبق قانون اساسی نفر دوم کشور است و مسئولیت‌های خطیری بر عهده دارد. کافی است به چند مثال توجه کنیم. مثل تأمین کار مردم، تأمین سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها و وسایل حمل‌ونقل، آب‌رسانی شهری و روستایی، تأمین برق خانگی و صنعتی و کشاورزی که انجام هر یک چالش‌های دائمی و روزمره دارد و مسائل بسیاری باید حل شود تا این امور به سرانجام برسد و البته وظایف دیگری که بر عهده وزراست، در حقیقت چتر گسترده‌ای را بر فراز مردم باز می‌کند. متأسفانه خدماتی که دولت انجام می‌دهد زیر تبلیغات معاندان خارجی و منتقدان داخلی دفن می‌شود و با بروز چند مسئله خدمات دولت زیر سؤال می‌رود. البته بدیهی است دولت‌ها بنا تصمیمات نادرست موجب بروز مشکلات در کشور می‌شوند؛ مانند آنچه دولت احمدی‌نژاد انجام داد و آنچه دولت روحانی در بحبوحه تحریم‌ها با ساده‌انکاری و عدم طراحی درست کار برای مقابله با بحران موجب بروز تنش‌هایی در جامعه شده است.

اما اینکه مهم‌ترین مسئله برای رئیس‌جمهور چیست، باید به مسئله‌ای اشاره کنم که شاید تنها به دست رئیس‌جمهور نباشد، هرچند ممکن است نقش برجسته‌ای در آن داشته باشد. این را هم بگویم که اصولاً رئیس‌جمهور نمی‌تواند یک اولویت را در دستور کار قرار دهد. سلسله اقدامات رئیس‌جمهور (طبقاً توسط وزرا) هم در اولویت هستند و مسئله‌ای که می‌خواهم به آن

ادامه از صفحه ۲

محدودیت توان برای انتخاب زنان

با این حال دولت روحانی، زمینه حضور زنان را در برخی پست‌ها ازتقا داد. به‌عنوان مثال وزارت خارجه چند سفیر زن به کشورهای دیگر فرستاده و مدتی نیز سخنگوی این سفارتخانه یک زن بود. رئیس‌جمهور در جایی گفته بود: «اگر زنان تصمیم بگیرند، حتی اگر عده‌ای سال‌ها تلاش کرده و پول خرج کرده باشند و رسانه و همه چیز را داشته باشند، اگر زنان ببینند که یک کاندیدا از دیگران بهتر است، با حمایت‌های خود او را در انتخابات پیروز می‌کنند.»

توپ را در زمین مجلس ببنداز

شهیندخت مولاوردی از اعضای مؤثر جریان اصلاح‌طلبی، از جمله زنانی بود که به کابینه اول دولت حسن روحانی راه یافته بود که در دولت دوم او حتی نامش برای وزارت آموزش و پرورش مطرح بود؛ اما نهایتاً وزارت به یک مرد رسید. مولاوردی براساس قانون بازنشستگی از دولت نیز حذف شد. او در تیر ۹۸ در گفت‌وگو با ایلنا، گفته بود: «من بارها به آقای روحانی گفتم که شما توپ را در زمین مجلس ببندازید و یک یا دو خانم را به مجلس معرفی کنید. اگر مجلس رأی داد که فیها، اگر هم که رأی نداد، شما به وعده خود و رسالت و مأموریت‌تان عمل کرده‌اید». در سال ۹۸، بعد از رفتن محمد بطحایی از آموزش و پرورش باز نام مولاوردی برای تصدی این پست بر سر زبان‌ها افتاد؛ اما او به کنایه‌های طرفداران احمدی‌نژاد هم اشاره کرده و گفته بود: «این تابو در دولت دهم شکسته شد و حتی زمانی که در دولت دوازدهم شعار انتخاب وزیر زن وعده داده شد، طرفدارهای دولت قبل به خود سن پیامک می‌دادند که این چیزی که برای شما آرزو است، برای ما خاطره است. حساسیتی که در برابر تصمیم‌های دولت یازدهم و دوازدهم برای انتخاب یک زن نهنتها به‌عنوان وزیر حتی به‌عنوان استاندار وجود دارد، در دولت قبل وجود نداشت». گذر ایام نشان داد که حق با خانم مولاوردی بوده است و در سال‌های پایانی دولت نیز اتساق خاصی برای روی‌کارآمدن وزیر زن در دولت روحانی صورت نگرفت و حال باید منتظر شد و دید نام دومین وزیر زن بعد از انقلاب در فهرست وزاری دولت سیزدهم دیده می‌شود یا باید چهار یا حتی هشت سال دیگر منتظر باشیم تا رئیس‌جمهور دیگری بیاید.

خبر

اما واگرهای مشارکت در انتخابات

مهدی شاه‌میرزا . فعال سیاسی

● وضعیت شیوع لجام‌کسیخته پاندمی کرونا و ازدست‌رفتن تعدادی از هم‌وطنان از یک سو و ندیدن کورسویی برای خروج از وضعیت فعلی معیشتی و اقتصادی از سوی دیگر و نگاه «جریانی» و «سیاست‌زده» برخی مسئولان که تدوین نقشه راه انتخابات ۱۴۰۰ را بر عهده دارند، سه ضلع تشکیل‌دهنده یک نوع سرخوردگی و سردی پیوسته در جامعه است و با این دست‌فرمان بعید به نظر می‌آید که مدیران مربوطه به فکر حل این دسته از چالش‌ها، حداقل در این برهه زیستی باشند. «حکمرانی خوب» یا «Good governance» زمانی تجلی می‌یابد که کارگزاران و سیاست‌گذاران به مسائل و مؤلفه‌های «حکمرانی» تک‌بعدی نیندیشند و همه مؤلفه‌های اساسی یعنی تأمین امنیت، سلامت و بهداشت، آموزش و اشتغال توده‌های اجتماعی را هم‌زمان بررسی کنند و مشکلات و معضلات تمامی عرصه‌های کلان یادشده را حل‌وفصل کنند. برابند مؤلفه‌های مزبور شاخصی به نام «رفاه اجتماعی» نام می‌گیرد. اگر شاخص رفاه اجتماعی به هر مقدار و در هر کشوری بالاتر از سایرین باشد، شکی نیست که آن کشور در میان ملت‌های جهان سرآمد شده و مورد احترام بیشتری واقع می‌شود.

از مباحث بنیادین که توضیح آن ساعت‌ها به طول می‌انجامد بگذریم، مهم‌ترین مسئله پیش‌رو سرنوشت دو انتخابات ریاست‌جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا در سال ۱۴۰۰ است. انتخاباتی پرچهره که جای خالی یک کلیدواژه که به تنهایی شاکله اصول «جامعه» است، در آن کاملاً مشهود است؛ «اعتماد مدنی». با بخشی از توده‌های اجتماعی که وارد مباحثه می‌شویند، سؤال آنها این است که «چرا رأی بدهیم؟». از دیدگاه نگارنده این امر مسئله‌ای منتج از عملکرد و مدیریت دولت‌ها و دولت‌مردان است و آسیب‌شناسی آن قریب به چند سال به طول می‌انجامد و اجرا و بازسازی آن سال‌ها. مشارکت جامعه مدنی مهم‌ترین معضل انتخابات پیش‌رو به شمار می‌رود و هیچ تلاشی برای حل‌وفصل آن، حداقل به صورت علنی به چشم نمی‌آید. وقتی مردم به نتیجه برسند که مشارکت آنان در نحوه مدیریت تغییری ایجاد نمی‌کند شکی نیست که دچار «بی‌تفاوتی» شده و روی روزمرگی‌های خود متمرکز می‌شوند. این مهم خود دروازه «پاندمی مرگ جامعه پویا» است و تمامی سیاست‌گذاران موظف به جلوگیری از آن برای حراست از امید اجتماعی هستند.

ادامه در صفحه ۸

ریمونندویل

RAYMOND WEIL
GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran